

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
"ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ"

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Серія "Філологічна"

Випуск 23

Острого — 2012

УДК: 81. 161. 2+
81. 111
ББК: 81. 2 Укр. +
81. 2 Англ.
Н 34

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету “Острозька академія”
(протокол № 7 від 23 лютого 2012 року).*

*Збірник затверджено постановою президії ВАК України
від 22 квітня 2011 року № 1-05/4*

Редакційна колегія:

Архангельська А. М., доктор філологічних наук, професор;
Білоус П. В., доктор філологічних наук, професор;
Вокальчук Г. М., доктор філологічних наук, доцент;
Пасічник І. Д., доктор психологічних наук, професор;
Поліщук Я. О., доктор філологічних наук, професор;
Тищенко О. В., доктор філологічних наук, професор;
Хом’як І. М., доктор педагогічних наук, професор, академік АН ВШ України;
Яворська Г. М., доктор філологічних наук, професор.

Укладачі:

Ковальчук І. В., кандидат психологічних наук, доцент.
Коцюк Л. М., кандидат філологічних наук, доцент.
Новоселецька С. В., кандидат психологічних наук, доцент.

Наукові записки. Серія “Філологічна”. – Острог: Видавництво Національного університету “Острозька академія”. – Вип. 23. – 2012. – 312 с.

У збірнику містяться статті, присвячені когнітивним аспектам міжкультурного спілкування, а також проблемам професійної іншомовної підготовки у процесі міжкультурної інтеграції. Збірник рекомендовано науковцям, викладачам, студентам-філологам і всім, хто цікавиться філологічною наукою.

Адреса редколегії:

*35800, Україна, Рівненська обл., м. Острог, вул. Семінарська, 2,
Національний університет “Острозька академія”,
факультет романо-германських мов*

© Видавництво Національного університету
“Острозька академія”, 2012

Пасовец И. И.,

Полесский государственный университет, г. Пинск, Республика Беларусь

АПЕЛЛЯТИВНОСТЬ В ТЕКСТАХ МОЛИТВ (на материале немецкого языка)

У статті розглядаються характерні особливості апеллятивних текстів, об'єднаних функцією спонукання адресата до вчинення певної дії і відрізняються чіткою орієнтацією на Бога (чи конкретного читача). Аналізуються мовні засоби вираження апеллятивності, і робиться висновок, що вибір виду апеллятивності залежить від інтенції адресанта, від його комунікативного наміру.

Ключові слова: молитва, апеллятивність, звернення, прохання, заклик, вимога, спонукання, адресат, адресант.

В статье рассматриваются характерные особенности апеллятивных текстов (молитв), объединенных функцией побуждения адресата к совершению определенного действия и отличающихся четкой ориентацией на Бога (или конкретного читателя). Анализируются языковые средства выражения апеллятивности, и делается вывод, что выбор вида апеллятивности зависит от интенции адресанта, от его коммуникативного намерения.

Ключевые слова: молитва, апеллятивность, обращение, просьба, призыв, требование, побуждение, адресат, адресант.

The article is devoted to the characteristic features of appellative texts united by the general function of inducing the addressee to perform an action and possessing a strict orientation toward a God (or certain reader). The linguistic means of expression of the appellation are analyzed. It is concluded that selection of the appellation form depends on the intention of the addresser, his communicative intention.

Key words: prayer, appellation, appeal, request, claim, motivation, addressee, sender.

Исследованием сферы религиозной коммуникации и описанием обслуживающего ее церковно-религиозного стиля в отечественной лингвистике начали заниматься лишь в конце XX века. Однако за короткий период времени такими учеными как Л. П. Крысин, В. И. Карасик, Е. В. Грудева, О. А. Крылова и др. был выявлен целый ряд экстралингвистических и интралингвистических особенностей данной сферы коммуникации, обусловленных ее спецификой.

К экстралингвистическим параметрам, по мнению многих исследователей, прежде всего, относятся: присутствие в качестве одного из коммуникативных центров сверхъестественной силы (Бога), тематика, затрагивающая жизненные интересы верующего, опора на религиозное вероучение, глобальные религиозные концепты, моральные ценности и нормы поведения религиозного человека.

Интралингвистические особенности церковно-религиозного стиля заключаются в отборе и использовании лексических и синтаксических средств (конфессиональная лексика, экспрессивно окрашенная, возвышенная, архаичная лексика, образные перифразы, формы, свидетельствующие о прямом обращении говорящего к слушающему (-им), повторы, параллелизм и т.д.) [3, с. 221-230].

Религиозную сферу коммуникации обслуживают различные типы текстов, особое место среди которых занимает молитва. Н. Б. Мечковская относит молитву (наряду с откровением и проповедью) к функциональным, исходным жанрам религиозной коммуникации, а разнообразные другие жанры считает вторичными, последующими, производными [4, с. 225].

В этимологическом смысле молитва обозначает “обращение к богу”, “воззвание”, “просьба”, “мольба” (в древнееврейском *tefilah* – молитва, воззвание к богу, в греческом *deasis* – просьба, *proseucha* – молитва; в немецком языке сильно созвучие слов “bitten”/ “просить” и “beten”/ “молиться”) [5, с. 7].

У В. И. Даля дается широкое толкование слов “молитва” и “молить”: “смиряться, просить, благодарить; сознавая свое ничтожество перед Богом, Творцом; приносить Ему покаяние свое, любовь, благодарность и просьбы за будущее. Уважать Бога, ставить выше себя” [2].

Молитва позволяет верующему человеку обратиться непосредственно к Богу, высказать свои чаяния, желания и надежды. Мысленно человек преодолевает статусные, мистические и любые другие преграды и обращается непосредственно к Всевышнему.

Исходя из выше названных определений, совершенно естественным является тот факт, что в лингвистическом аспекте, целый ряд ученых рассматривает молитву в первую очередь как апеллятивный тип текста, так как ее важнейшими функциями являются функция обращения к Богу с целью побуждения его к выполнению волеизъявления адресанта, а также/или с целью выражения чувствований верующего (благодарения, восхваления, исповедания и т.п.).

К экстралингвистическим параметрам молитвы можно причислить следующие: 1) религиозная сфера коммуникации; 2) присутствие в денотативном содержании параллельного, не постигаемого разумом мира (адресат – лицо сверхъестественное: Бог, ангелы, святые); 3) социально-ролевые отношения между адресатом и адресантом характеризуются как неформальное неравенство, основанное на всемогуществе адресата; 4) характер воздействия молитв – эмоциональный, суггестивный, магический; 5) доминирующий тип побуждения – мольба; 6) код общения – письменный и устный.

По своей форме молитва представляет собой монолог, но вместе с тем она обладает признаками диалогичности, поскольку верующий находится в постоянном внутреннем диалоге с Богом. Обратной реакции не существует в традиционной вербальной форме, она не выражается непосредственно, а лишь предполагается, “кристаллизуется” в сознании адресата.

Обработка текстов молитв позволяет подразделить интенции адресанта, получающие реализацию в молитве, на несколько подклассов и провести на этом основании еще одну классификацию молитв:

1. Молитвы с вектором направленности "Бог – Человек". При векторе направленности "Бог – Человек" основной интенцией адресата является мольба, просьба, которая, в конечном счете, перерастает в ожидание получения чего-то от Бога, т.е. предполагается, что мольба даст конкретный результат, ответ "Бог – Человек".

2. Второй класс молитв составляют молитвы с направленностью "Человек – Бог". Это категория молитв, несколько выходящая за рамки традиционного понимания жанрового образца молитвы вообще. Если в молитвах первой группы человек обращается к Богу либо Святым с просьбой, мольбой, то в данном случае основной интенцией молитвы является "отдача" Богу – восхваление Всевышнего, выражение человеком благодарности ему.

3. Третий класс молитв образуют молитвы с вектором направленности "Человек – Бог – Человек". Этот класс как бы соединяет в себе черты предыдущих двух. Молитвы данной группы условно распадаются на две части, которые можно назвать "хвала Богу" и "мольба к Богу".

Тексты молитв строятся по определенным моделям, обладают определенными повторяющимися особенностями формы и содержания. Под влиянием прагматических особенностей содержание молитвы разделяется на ряд смысловых частей, последовательность которых определяется коммуникативной стратегией и тактикой адресанта.

И если П. Флоренский выделяет в структуре молитвы такие части, как: обращение, просьба, аргументация, скрепа "аминь" [6, с. 183], то, проанализировав канонические протестантские молитвы, можно сделать вывод о том, что композиционная структура молитвенного текста складывается из следующих элементов: 1) заголовок; 2) обращение к Богу; 3) прославление; 4) благодарение; 5) исповедание и перечисление заслуг просителя; 6) непосредственно просьба; 7) скрепа "аминь". Исследования показывают, что порядок следования этих частей большей частью строго фиксирован, а наличие некоторых частей облигаторно. Как правило, молитва развивается по определенному сценарию, но в качестве составных его элементов она называет: клятву верности Богу, прошение, просьбу, мольбу человека, выражение благодарности за все то, что Всевышний ниспослал, продолжает и будет посылать человеку.

Основными краеугольными концептами картины мира религиозного человека выступают "Бог" и "человек", "вера", "добро" и "зло", "грех" и "добродетель", "свои" и "чужие", "искупление", "спасение", "время", "пространство", "путь человека". При анализе молитвенных текстов свое подтверждение находит стабильность ценностных ориентаций в религиозной сфере коммуникации. Доминирующими категориями при выражении ценностной ориентации молитвенных текстов, основывающейся на отношении между адресатом и адресантом (Богом как высшей сакральной ценностью и человеком), а так же на отношении между человеком и окружающим, являются, по мнению многих исследователей, категории персональности и обращенности.

Прямое апеллирование, как показывает анализ конкретных текстов молитв, может быть выражено в тексте молитвы с помощью следующих форм:

а) побуждение (Anregen)

Важность исполнения является неотъемлемой чертой каждого побуждения. Это происходит с помощью различных форм постановки суждения (оценки, выраженной семантикой глаголов, прилагательных и существительных, с помощью пословиц, поговорок и т.д.), например: Barmherziger Gott,

du hast dem Tode die Macht genommen,
und du kannst mir die Todes angst nehmen,
daß ich lerne, an den Tod zu denken, an das Vergehen,
an mein Ende. [7, с. 1447]

При предложенном (а так же и при каждом советуемом) побуждении польза (выгода) в большинстве случаев не выражается, а мотивируется (т.е. мотивация – важнейший компонент!).

Действие же предполагает некую возможность действия. В этом случае указывается лишь на предпосылки, созданные отправителем для получателя с целью осуществления действия. В данном случае действие характеризуется с помощью различных языковых средств как желаемое и возможное. Например, как в приведённом выше примере, с помощью модальных глаголов или с помощью вопросительных предложений:

Ich sehe zum Skelett abgemagerte Kinder
und Straßenkinder.
Haben wir keine Zukunft für sie?
Muss der Gegensatz zwischen Reichen und Armen
immer noch schlimmer werden? [7, с. 1401]

б) просьба (Bitten)

Просьбой называют направленное на какое-либо лицо ярко выраженное желание. Просьба всегда более тесно связана с отправителем, в отличие от побуждения, которое имеет более сильную связь с получателем. При этом играют роль такие грамматические средства, как побудительное наклонение глагола (вежливая форма Imperativ) и лексические средства (ich bitte dich..., meine Bitte ist...), например:

Wir bitten dich,
geleite uns mit deiner Güte durch diesen Tag.
Gib, dass wir unser Werk mit Freuden anfangen,
und lass uns gelingen, was uns aufgetragen ist. [7, с.1423]
So bitten wir dich am Ende der Woche:
Sende in unser Leben deinen Frieden. [7, с. 1432]

в) призыв (Aufrufen)

Перед непосредственным призывом следует информация, которая имеет своей целью ужесточение убеждения следования этому призыву. Понимание этого убеждения, в зависимости от ситуации, может быть выражено в различной степени (имплицитно и эксплицитно):

Herr, ich bin arbeits los.

Zunächst war es wie Urlaub.
 Ich hatte Zeit, konnte erledigen,
 was ich schon lange tun wollte.
 Aber jetzt!?
 Ich versinke in der Zeit, sitze grübelnd da,
 tu, was keinen Sinn hat.
 Spannungen in der Familie
 und Geldsorgen bedrücken uns.
 Lass uns erkennen,
 wie du in dieser Zeit an uns arbeitest. [7, c. 1424]

В некоторых же ситуациях у отправителя нет необходимости в этом ужесточении с помощью дополнительной информации адресату:

Ewiger Gott, Komm und decke uns zu mit der Nacht,
 breite deine Gnade über uns, wie du verheißen hast. [7, c. 1412]
 Обращение в призывах может быть вынесено в отдельное предложение:
 Gütiger Gott, lieber Vater!
 Du schenkst mir mein Leben neu
 und gibst mir die Freude,
 wieder mit den Meinen zusammenzusein.
 Lass mich deine Wohltaten nicht vergessen.
 Gib mir Mut und Kraft, neu zu beginnen
 und dich zu preisen mit Wort und Tat. [7, c.1454]

г) **некатегоричное требование** (Fordern)

В отличие от призыва, в котором мы имеем дело с морально обоснованным убеждением, некатегоричное требование основывается на некотором принуждении к действию, которое чаще всего высказывается вместе с обоснованием, например:

Wenn ich einmal soll scheiden,
 so scheide nicht von mir,
 wenn ich den Tod soll leiden,
 so tritt du dann herfür;
 wenn mir am allerbängsten
 wird um das Herze sein,
 so reiß mich aus den Ängsten
 kraft deiner Angst und Pein.
 Erscheine mir zum Schilde,
 zum Trost in meinem Tod,
 und lass mich sehn dein Bilde
 in deiner Kreuzesnot.
 Da will ich nach dir blicken,
 da will ich glaubensvoll
 dich fest an mein Herz drücken.
 Wer so stirbt, der stirbt wohl. [7, c.1460]

д) **указание** (Anweisen)

Указание представляет собой настойчивое (часто в сжатой форме) побуждение, в котором отправитель опирается на право отдавать распоряжения, которое связано с определённой функцией руководства (Leitungsfunktion).

Указание в текстах молитв, касается, как правило, самого человека, его души и тела, т.е. всего того чем он волен распоряжаться:

In deine Hände befehle ich meinen Geist.
 Du hast mich erlöst, Herr, du treuer Gott. [7, c.1461]

Denn ich befehle mich, meinen Leib und Seele und alles in deine Hände. [7, c. 1395]

Lobe den Herrn, meine Seele,
 und was in mir ist, seinen heiligen Namen.
 Lobe den Herrn, meine Seele,
 und vergiss nicht, was er dir Gutes getan hat. [7, c. 1398]

Однако указание может также относиться и к силам природы, каким-либо другим сверхъестественным силам:

Möge dein Weg dir freundlich entgegenkommen,
 möge der Wind dir den Rücken stärken.
 Möge die Sonne dein Gesicht erhellen
 und der Regen um dich her die Felder tränken. [7, c.1468]
 Und der Friede Gottes, der höher ist als alle Vernunft,
 bewahre eure Herzen und Sinne in Christus Jesus. [7, c.1468]
 Sein Engel geleite uns auf dem Weg,
 dass wir wohlbehalten heimkehren
 in Frieden und Freude. [7, c.1468]

При этом важную роль играют такие грамматические средства, как повелительное наклонение глагола, PräsensKonjunktiv, лексические средства (ich *befehle* mich und ...) и модальные глаголы.

Выбор видов апеллятивности в текстах молитв – побуждение, просьба, призыв, требование зависят от интенции адресанта, от его коммуникативного намерения.

Литература:

1. Бобырева Е. В. Религиозный дискурс: ценности, жанры, стратегии / Е. В. Бобырева. – Волгоград: Перемена, 2007. – 307 с.
2. Даль В. И. Толковый словарь живого великорусского языка / В. И. Даль // Интернет-портал “Яндекс” [Электронный ресурс]. – 2001. – Режим доступа: <http://slovari.yandex.ru/dict/dal/article/dal/03110/62900.htm>. – Дата доступа: 12.01.2012.
3. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс / В. И. Карасик. – Волгоград: Перемена, 2002. – 477 с.
4. Мечковская Н. Б. Язык и религия / Н. Б. Мечковская. – М.: Изд. – торговый дом “Гранд” : Агентство “ФАИР”, 1998. – 349 с.
5. Уразаева, Н. Р. Структурно-семантическая характеристика немецкоязычного молитвенного текста: автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10. 02. 04 / Н. Р. Уразаева. – М., 2003. – 24 с.
6. Флоренский, П. А. Влияние молитвы на смысловую работу переживания / П. А. Флоренский // Богословские труды. Сб. XVII. – М.: Издание московской патриархии, 1977. – С. 172-195.
7. Evangelisches Gesangbuch. – Bielefeld: Luther-Verlag GmbH, 1996 – 1648 S.

ЗМІСТ

КОГНІТИВНІ АСПЕКТИ МІЖКУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ

Аврамко Т. О. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНЦІЯ	3
Бабенко Т. В. ТЕОРЕТИЧНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ ІНОЗЕМНИХ МОВ	5
Баранова О. В. К ВОПРОСУ ОБ ИСПОЛЬЗОВАНИИ КОСВЕННЫХ РЕЧЕВЫХ АКТОВ В МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ	8
Беляков О. О. ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО МОДЕЛЮВАННЯ РОЗЩЕПЛЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ (КОГНІТИВНИЙ АСПЕКТ)	11
Бойко О. Т. НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ СПІЛКУВАННЯ У СИСТЕМІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	14
Бордюк Л. В. ІДЕОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ КОНЦЕПТУ ПОЗИТИВНОГО МИСЛЕННЯ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ЛІНГВОКУЛЬТУРІ	16
Ботвінко О. М. ПРАГМАТИЧНІ МОДИФІКАЦІЇ ВИСЛОВЛЕНЬ ПРЕЗИРСТВА В АНГЛОМОВНОМУ ДІАЛОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ	18
Бялик В. Д. ФУНКЦІОНАЛЬНА ПАРАДИГМА ВИВЧЕННЯ МОВНИХ ЯВИЩ: ШЛЯХИ ЕВОЛЮЦІЇ	20
Ваврінчик Р. Я. СУЧАСНА АНГЛОМОВНА ПРОПОВІДЬ ЯК ПЕРФОРМАТИВНИЙ МАКРО-МОВЛЕННСВИЙ АКТ	25
Vasylyshyna N. M. IMPACT OF SOCIAL-LINGUISTIC DIFFERENCES AND PSYCHOLOGICAL BARRIERS ON INTERCULTURAL COMMUNICATION	29
Верьовкіна О. Є. ДО ПИТАННЯ ПРО УНІВЕРСАЛЬНІ КОНЦЕПТИ КОГНІТИВНОЇ СИСТЕМИ ЛЮДИНИ	31
Влох Н. М. МОВЛЕННСВА СПЕЦИФІКА АНГЛОМОВНОГО ПОСТМОДЕРНІСТСЬКОГО ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ	34
Вовчанська Л. С. КОМУНІКАТИВНА МІЖКУЛЬТУРНА ВЗАЄМОДІЯ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ	37
Габелко О. М. КАТЕГОРІЯ ВВІЧЛИВОСТІ ЯК СКЛАДОВА МОВНОГО ЕТИКЕТУ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	39
Галицька О. Б. ТАКСОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ ДИСКУРСУ (ОГЛЯД)	42
Ємельянова О. В. СПІВБЕСІДА З ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ЯК СТАТУСНО МАРКОВАНА КОМУНІКАТИВНА СИТУАЦІЯ (на матеріалі сучасної англійської мови)	46
Замашна С. М. ОСОБЛИВОСТІ КУЛЬТУРИ АВСТРАЛІЇ ТА ЇХ ВЕРБАЛЬНЕ ВІДОБРАЖЕННЯ	48
Зінченко В. В. ДИСКУРС ЯК АНАЛІТИЧНА СОЦІАЛЬНА ОНТОЛОГІЯ І ГНОСЕОЛОГІЯ ЛЮДИНИ	50
Ihina Z. CULTURAL PECULIARITIES OF COMMUNICATIVE PASSPORT	55
Каллен Ю. В. СИТУАЦІЇ В МИТНОМУ ДИСКУРСІ	57
Кассіна Т. А., Стребуль Л. О. КРОССКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНЦІЯ: ПОШУК ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ У ПРАКТИЦІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ	60
Киквидзе З. З. ПУТИ РАЗВИТИЯ ГЕНДЕРНОЙ ЛИНГВИСТИКИ В ГРУЗИИ (И НЕ ТОЛЬКО)	63
Коваленко Н. В., Герошенко І. О. КОНЦЕПЦІЇ МАРКЕТИНГУ В АСПЕКТІ СИНЕРГЕТИЧНОСТІ З ЙОГО ТЕРМІНОЛОГІЧНИМ СКЛАДОМ	65
Козак С. В. КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ ЯК ЗАСІБ МАНІПУЛЯТИВНОГО ВПЛИВУ В АНГЛОМОВНИХ ПРЕС-РЕЛІЗАХ	68

Курагіна Л. П. ОСОБЛИВОСТІ ШЛЯХІВ ТАБУЮВАННЯ ТЕМАТИЧНОЇ ГРУПИ “ГРОШІ” (за матеріалами сучасної німецької та української преси та електронних ресурсів)	71
Литвиненко Н. МОДЕЛІ МОВЛЕННЄВИХ СИТУАЦІЙ У МЕДИЧНІЙ КОМУНІКАЦІЇ	75
Макаренко Ю. В. ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРСУ	78
Макарук Л. Л. СПЕЦИФІКА СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО МАС-МЕДІЙНОГО ДИСКУРСУ	81
Манюх Н. Б. АСОЦІАТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КОНЦЕПТУ БАТЬКІВЩИНА У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ	84
Марунько О. А. ПРЕТЕРИТАЛЬНИЙ КОН’ЮНКТИВ ЯК ЗАСІБ ВИРАЖЕННЯ ЕВАЗІЇ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	87
Матузкова Е. П. ИДЕНТИЧНОСТЬ КАК ОБЪЕКТ ИЗУЧЕНИЯ КУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИХ СТУДИЙ	89
Міщенко А. Л. ТЕОРІЯ МОВЛЕННЄВИХ АКТИВ ТА ІНСТРУКТИВНІ ТЕКСТИ	92
Ніколаєва Т. Д. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ СУЧАСНИХ ПОЛІТИЧНИХ МІФОЛОГЕМ КОНСЕРВАТИВНОЇ ТА ЛІБЕРАЛ-ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЙ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ	96
Огієнко І. С. ДИСКУРС ТА ПІДХОДИ ДО ЙОГО АНАЛІЗУ: ПОГЛЯДИ НА ПРОБЛЕМУ СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ДОСЛІДНИКІВ	98
Остапович О. Я., Меніє І. В. ЕКСПРЕСИВНО-МОДАЛЬНІ ФРАЗИ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЇ	103
Пасовец І. І. АПЕЛЛЯТИВНОСТЬ В ТЕКСТАХ МОЛИТВ (на матеріалі німецького мови)	107
Перегінчук У. Д. ЖАНРОВА КЛАСИФІКАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО ДИСКУРСУ	111
Пільгуй (Колесник) Н. М. НАУКОВИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ДИСКУРС У ФУНКЦІОНАЛЬНОМУ АСПЕКТІ	115
Побережник Н. О. ОСОБЛИВОСТІ ЗВЕРТАННЯ НА “ТИ” / “ВИ” У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	118
Поліщук В. Л. ФРАЗЕОЛОГІЧНЕ МАРКУВАННЯ НАСЛІДКІВ, ВИКЛИКАНИХ ВЖИВАННЯМ АЛКОГОЛЮ (на матеріалі німецької, англійської та української мов)	121
Попова О. В. ДИНАМІЧНА СТАБІЛЬНІСТЬ НОРМ АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ	124
Почепинская С. М. ОНИМЫ В СТРУКТУРЕ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ДИАЛОГА	128
Раду А. І. КОГНІТОСФЕРА РЕКЛАМНОГО ДИСКУРСУ: ПРОЦЕСИ МОВНОЇ ТА ЕКСТРАМОВНОЇ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ І ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	130
Рибіна Н. В., Кошіль Н. Є. ОСОБЛИВОСТІ АКТУАЛІЗАЦІЇ РИТМІЧНОЇ СТРУКТУРИ АНГЛІЙСЬКОГО МОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ БІЛІНГІВ	134
Романова О. О. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТА У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)	137
Румянцева Е. А. ГИПЕРТЕКСТ КАК СПОСОБ КОММУНИКАЦИИ НА ЭЛЕКТРОННОЙ БИРЖЕ	140
Руснак К. С. МЕТАФОРИЧНА КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ В МОВІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ	145
Садовник-Чучвага Н. В. ЖАНРОВА СПЕЦИФІКА СЕГМЕНТНОЇ СТРУКТУРИ РОДОВОЇ КОНЦЕПТОСФЕРИ ДАВНЬОАНГЛІЙСЬКОЇ ЕПІЧНОЇ ПОЕЗІЇ (КВАНТИТАТИВНИЙ АСПЕКТ)	148
Сасенко Н. С. РОЗВИТОК КОГНІТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ	150
Семегин Т. С. КОГНІТИВНА ЛІНГВІСТИКА: ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ І СЬОГОДЕННЯ	154
Сидельникова СИМВОЛІЧНА ПРИРОДА АЛФАВІТНОГО ПИСЬМА	156

Семенюк І. С., Хорошун О. О. ДИСКУРСНА ГЕТЕРОГЕННІСТЬ МЕДІЙНИХ ТЕКСТІВ: ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ АСПЕКТ	160
Сорокіна Л. Є. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНИХ ТА КОГНІТИВНО-ДИСКУРСИВНИХ АСПЕКТІВ МОВЛЕННСВОЇ МАНІПУЛЯЦІЇ З УРАХУВАННЯМ ГЕНДЕРНОГО ФАКТОРУ	164
Стецик Т. С. ДО КАТЕГОРІЙ РИТОРИКИ ЯК ЗАСОБІВ ПЕРЕКОНАННЯ ЕЛЕКТОРАТУ	167
Сукаленко Т. М. ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ ТИПАЖ “ЧИНОВНИК”: ПРИНЦИПИ ВИДІЛЕННЯ Й ОПИСУ	170
Сутуліна Л. Г. ПРОБЛЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ЛІНГВОМЕТАФОРОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ	174
Tarnavska O. M. AGE AS A SOCIAL INTERACTION FACTOR	178
Тимінська Х. В. ФУНКЦІОНАЛЬНА СЕМАНТИКА НІМЕЦЬКИХ ЕКСПРЕСІВІВ	180
Топчий О. Ю. АКТУАЛІЗАЦІЯ РЕФЕРЕНЦІЙ В ДІАЛОГІЧЕСКОМ ДИСКУРСЕ	183
Трубіцина О. С. ПЕРЦЕПЦІЯ АВТОРСЬКОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ У ПРОЦЕСІ АДАПТАЦІЇ ГАЗЕТНОГО ТЕКСТУ СУЧАСНОЇ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ ЯК РІЗНОВИД МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	185
Хомак О. Є. ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАТИВНОЇ СИТУАЦІЇ В ТЕКСТАХ УКРАЇНСЬКИХ ОБЕРЕГОВИХ ЗАМОВЛЯНЬ	189
Чайка Л. В. ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ВЕРБАЛЬНИХ КОНФЛІКТІВ	192
Чепіль О. Я. КОНЦЕПТУАЛЬНА ОСНОВА ТЕОРІЇ МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	195
Черний Л. З. DAS WIENERISCHE IM KONTEXT DER INTERKULTURELLEN KOMMUNIKATION	199
Четова Н. Й. ЛІНГВОКОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПРОСТІР УЯВНОГО У ПОЕТИЦІ АНГЛОМОВНОГО КЛАСИЧНОГО ФЕНТЕЗІ: МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ (на матеріалі творів Дж. Р. Р. Толкіна)	202
Шевченко М. Ю. РОЛЬ ФАКТОРУ АДРЕСАТА В ДИСКУРСІ ПРЕСИ	204
Щерба О. В., Желіско В. Ю. МОВА ТА МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ	207
Шикиринська О. Б. НАПРЯМИ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ СТУДІЙ В ІСТОРИЧНОМУ РОЗВОЇ	210
Яким З. М. НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКІ ЛІНГВО-КУЛЬТУРНІ ВЗАЄМИНИ XVI-XIX СТ. ТА ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ЇХНЬОГО ВИНЕКНЕННЯ	215
Янко Н. А. ПРО ПРАГМАТИЧНУ СПРЯМОВАНІСТЬ ПОЛІТИЧНОГО ДЕТЕКТИВУ (на матеріалі “The moscow club” Дж. Файндера)	218
Яремко М. В. МОВЧАННЯ У МОВЛЕННСВІЙ КОМУНІКАЦІЇ	221

ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА В ПРОЦЕСІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Барабанова Г. В. К ПОНЯТТЮ КОГНІТИВНОЇ ВИЗУАЛІЗАЦІЇ ПРИ ОБУЧЕННІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧЕСКОГО ВУЗА ІНОЯЗЫЧНОМУ ПРОФЕСІОНАЛЬНО-ОРИЄНТОВАНОМУ ЧТЕННЮ	224
Биконя О. П. МЕТА ТА ЗМІСТ САМОСТІЙНОГО ОВОЛОДІННЯ АНГЛОМОВНИМ ДІЛОВИМ ПИСЕМНИМ МОВЛЕННЯМ МАЙБУТНІМИ ЕКОНОМІСТАМИ	227
Білозерська Т. В. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЯК ОДНА З ФОРМ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ПЕРЕКЛАДАЧІВ	229
Бовкіт Х. І., Мельник М. М. ВИКОРИСТАННЯ СПОРТИВНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ НА ЗАНЯТТЯХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ЗАСОБУ РОЗШИРЕННЯ ЛЕКСИЧНОГО ЗАПАСУ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ ВІЗІВ	232
Вікторова Л. В. КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ З РУМУНСЬКОЇ МОВИ ТА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ СБ УКРАЇНИ	235

Володько А. М. КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ПЕРЕКЛАДАЧІВ УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ	239
Гавриленко К. М. НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ ВУЗІВ ПРОФЕСІЙНІЙ МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ	241
Golub Tetiana FORMATION DES FUTURS ENSEIGNANTS DE FRANCAIS A L'USAGE DES TECHNOLOGIES D'INFORMATION ET DE COMMUNICATION D'ENSEIGNEMENT	245
Горнініч Т. І. СУЧАСНІ ПАРАДИГМИ ФОРМУВАННЯ ДИСКУРСИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МЕДИКА	247
Гошовська Л. М. КОНЦЕПЦІЯ І СТРУКТУРА ПОСІБНИКАЗ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ "ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ"	252
Гудзяк А. М. ГУМАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	254
Денисенко М. В., Осідак В. В. РОЛЬ СУЧАСНОГО ПІДРУЧНИКА У ФОРМУВАННІ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ПРОЦЕСІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	259
Дорда С. В. ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	263
Єфімова О. М. МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	266
Колісник В. Ю. СТАВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПРОГРАМІСТІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	268
Колодько Т. М. ТВОРЧИСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛЯ	271
Корж Т. М. ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ	275
Левчик І. Ю. ОГЛЯД МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ПЕДАГОГІЦІ	277
Мокра О. М., Білецька С. М. ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ВИЩІЙ ОСВІТІ ФРАНЦІЇ	280
Мороз Л. В., Дуброва А. С. ДО ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ: НАВЧАННЯ ПЕРЕКЛАДУ	282
Петровська Ю. В. ВИКОРИСТАННЯ СТРАТЕГІЇ ПЕРЕФРАЗУВАННЯ ДЛЯ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ СУДНОВОДІВ ВЕСТИ СУДНОВИЙ ЖУРНАЛ	284
Романова О. О. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОВЛЕННЄВОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ-НЕФІЛОЛОГІВ	288
Селюжицкая Л. Н. ДЕЛОВАЯ ИГРА КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ КОММУНИКАТИВНЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ СТУДЕНТОВ ЭКОНОМИЧЕСКОГО ВУЗА	290
Семенчук Ю. О. ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ-ЕКОНОМІСТІВ ДО НАПИСАННЯ ТА ПРЕЗЕНТАЦІЇ ДОПОВІДІ НА НАУКОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ	292
Халезова Л. В. СПЕЦІАЛЬНІ КОМУНІКАТИВНІ НАВИЧКИ ЯК КЛЮЧ ДО УСПІХУ У КАР'ЄРІ ЕКОНОМІСТА-МІЖНАРОДНИКА	294
Чорна М. М. ПОНЯТІЙНИЙ АПАРАТ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ТУРИЗМУ	297
Швець Г. Д. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ "ВСТУП ДО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА" ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ	301
Шевкопляс Л. В. КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЇ В АУДІЮВАННІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У ПРОЦЕСІ САМОСТІНОЇ РОБОТИ	303